

	Новітній період					
Т 12	Правовий розвиток країн світу на початку ХХІ ст. : порівняльна характеристика	2/-	2/-	0,5/0,5	4/9	8/9,5
Всього по модулю:		10/2	10/2	1/1	38/55	60
Форма підсумкового контролю – екзамен						

Список використаних джерел

1. Наказ МОН України № 1477 від 28.12.2018 р. «Про затвердження примірного переліку та опису предметних напрямів досліджень в межах спеціальності 081 «Право».

2. Бехруз Х. Роль учебной дисциплины «Сравнительное правоведение» в профессиональной подготовке современных юристов. Порівняльне правознавство: досвід і проблеми викладання. Збірник наукових праць і навчально-методичних матеріалів. Київ: ВДК Університету «Україна», 2011. С. 88–98.

3. Тюріна О. В. Перспективи розвитку порівняльного правознавства. *Науковий вісник НАВС*. 2015. № 1. С. 19–27.

4. Давидова Н.О. Викладання порівняльного правознавства: досвід України та США. *Журнал східноєвропейського права*. 2015. № 11. С. 16–20.

5. Закірова С. Г. Досвід і перспективи викладання юридичної компаративістики у світі й Україні. *Історико-політичні студії*. 2016. № 2. С. 77–84.

6. Кудін С. В. Порівняльна історія права: вітчизняна традиція концептуалізації : Монографія. Вінниця: ТОВ «Твори», 2019. 540 с.

Куницький Євген Віталійович,
аспірант кафедри цивільного права і процесу
Національної академії внутрішніх справ

ВІДМОВА ВІД ПОЗОВУ ЯК ПРОЦЕСУАЛЬНА ФОРМА ПРИМИРЕННЯ СТОРИН У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Відповідно до ч. 1 ст. 206 ЦПК України позивач може відмовитися від позову на будь-якій стадії провадження у справі, зазначивши про це в заяві по суті справи або в окремій письмовій заяві.

До ухвалення судового рішення у зв'язку з відмовою позивача від позову

суд роз'яснює сторонам наслідки відповідних процесуальних дій, перевіряє, чи не обмежений представник відповідної сторони у повноваженнях на їх вчинення. У разі відмови позивача від позову суд постановляє ухвалу про закриття провадження у справі (ч. 2, 3 ст. 206 ЦПК України).

Суд не приймає відмову позивача від позову у справі, в якій особу представляє її законний представник, якщо його дії суперечать інтересам особи, яку він представляє (ч. 5 ст. 206 ЦПК України).

Отже, відмова від позову – це одностороння розпорядницька дія позивача, яка передбачає його безумовну відмову від судового захисту конкретного суб'єктивного права, свободи чи інтересу [1, с. 120].

Підстави відмови позивача від своїх вимог можуть бути різними: відповідач може добровільно виконати свій обов'язок, позивач може переконатися у безпідставності своїх вимог тощо. Однак процесуальні наслідки відмови від позову будуть завжди однаковими – закриття провадження у справі.

Позивач має право відмовитися від позову повністю або, якщо його вимоги можна поділити, частково.

Відповідно до ч. 3 ст. 206 ЦПК України, якщо позивач відмовляється від своїх позовних вимог повністю, суд постановляє ухвалу про закриття провадження у справі, що унеможливорює повторне звернення до суду з приводу спору між тими самими сторонами, про той самий предмет і з тих самих підстав. Хоча наявність ухвали про закриття провадження у зв'язку з прийняттям відмови позивача від позову не позбавляє відповідача в цій справі права на звернення до суду за вирішенням цього спору (п. 4 ч. 1 ст. 255, ч. 2 ст. 256 ЦПК України).

В юридичній літературі іноді висловлюється думка, що повна відмова від позову не виключає дослідження судом допроцесуальних відносин сторін [2, с. 10]. Видається, дослідження судом таких відносин у разі відмови позивача від позову не тільки порушуватиме принцип диспозитивності цивільного судочинства, відповідно до якого особа, яка бере участь у справі, розпоряджається своїми правами щодо предмета спору на власний розсуд, але й позбавить сенсу функціонування сам інститут відмови позивача від позову, метою якого є заощадження часу та зусиль суду зменшенням обсягів судового дослідження у разі закриття провадження у справі.

У випадку ж, коли позивачем було пред'явлено до відповідача кілька вимог, а відмовляється він тільки від однієї (або кількох) із них, тобто у разі часткової відмови від позову, суд повинен продовжити розгляд і вирішення тих матеріально-правових вимог, від яких позивач не відмовився.

Часткову відмову від позовних вимог потрібно розмежовувати із зменшенням їх розміру. Ці процесуальні дії відрізняються одна від одної змістом та правовими наслідками. Так, відмова від частини позовних вимог може мати місце на будь-якій стадії цивільного процесу, а зменшення їх розміру – лише у суді першої інстанції. Прийняття судом відмови від частини позовних вимог тягне за собою закриття провадження у справі у цій частині, що має наслідком неможливість повторного звернення до суду з аналогічними вимогами. Водночас, зменшення розміру позовних вимог жодним чином не зобов'язує позивача, оскільки в ході розгляду справи у нього залишається право знову

зменшити чи збільшити заявлені вимоги [3, с. 118].

На окрему увагу заслуговують форма та зміст відмови позивача від позову. Відповідно до ч. 1 ст. 206 ЦПК України позивач має право відмовитися від позову на будь-якій стадії провадження у справі, зазначивши про це в заяві по суті справи або в окремій письмовій заяві. Здійснена у відповідній процесуальній формі, відмова позивача від позову за змістом має бути безумовною, оскільки позивач, розпоряджаючись своїми правами, не вимагає будь-яких зустрічних дій з боку відповідача».

Для прийняття судом відмови позивача від позову отримувати згоду відповідача не потрібно. Слід погодитися з висловленою в юридичній літературі позицією про те, що заслуховування думки відповідача при вирішенні питання щодо прийняття судом відмови позивача від позову є нераціональним. Думка відповідача жодним чином не може вплинути на розв'язання судом питання щодо закриття провадження у справі у зв'язку з відмовою позивача від позову. Всупереч принципу процесуальної економії це бути сприяти тільки затягуванню цивільного процесу [1, с. 123].

Список використаних джерел

1. Бичкова С. С. Цивільний процесуальний правовий статус осіб, які беруть участь у справах позовного провадження : [моногр.] / С. С. Бичкова. К. : Атіка, 2011. 420 с.
2. Тупчиев М. Отказ от иска и мировое соглашение как основание прекращения производства по делу. *Советская юстиция*. 1963. № 23. С. 8–10.
3. Балюк М. І. Практика застосування цивільного процесуального кодексу України (цивільний процес у питаннях і відповідях). Коментарі, рекомендації, пропозиції. Харків : Харків юридичний, 2008. 708 с.

Мінченко Ольга Василівна,
доцент кафедри теорії держави та права
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

МОВНИЙ СПОСІБ ЮРИДИЧНОГО ТЛУМАЧЕННЯ: ЧИ ВСЕ ТАК ПРОСТО?

Кожна людська думка, яка міститься в джерелі права, повинна передбачати чітку поведінку суб'єктів права, що часто є зовсім недосяжним без розуміння змісту цієї думки. А чи просто це? Дозволимо собі погодитися з думкою С.С. Алексєєва про те, що юридичне тлумачення – це, як один із видів пізнання, тобто складного процесу розумової діяльності, в результаті якого відбувається